

Monika Drela

ZABYTKOWE CZĘŚCI SKŁADOWE I PRZYNALEŻNOŚCI
A PRZEDMIOT WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW
– UWAGI *DE LEGE LATA* I *DE LEGE FERENDA*

Streszczenie

Niniejszy artykuł ma na celu analizę przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotyczących zabytków ruchomych w kontekście przedmiotu wpisu do rejestru zabytków według obecnie obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących rzeczy ruchomych. Autorka przedstawia rozważania na temat statusu rzeczy ruchomej w prawie cywilnym jako rzeczy samoistnej, części składowej lub przynależności innej rzeczy w celu ukazania różnicy pomiędzy zabytkiem ruchomym a częścią składową zabytku nieruchomego. Obecnie rozróżnienie to jest szczególnie problematyczne w praktyce w obszarze wpisu do rejestru zabytków sztuki sakralnej stanowiącej wyposażenie lub ozdoby świątyń. Nie jest zgodna z prawem praktyka wpisywania zdobień ścian i innych płaszczyzn budynków do rejestru zabytków ruchomych, lecz należałoby je ujmować jako wyposażenie stałe zabytków nieruchomych (co dotyczy głównie świątyń) jednym wpisem – jako części składowych lub przynależności łącznie z zabytkiem nieruchomym. Sformułowane uwagi mogą być podstawą do dalszych prac legislacyjnych w zakresie propozycji treści przepisów prawnych ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Końcowa część artykułu dotyczy ochrony folkloru (niematerialnego dziedzictwa kulturowego) poprzez wpis zabytków ruchomych do rejestru zabytków łącznie z zabytkiem nieruchomym jako rzeczy ruchomych stanowiących przynależności określonego miejsca.

Słowa kluczowe: wyposażenie świątyń; zabytek ruchomy; część składowa zabytku nieruchomego; przynależność; łączny wpis do rejestru zabytków

HISTORICAL FIXTURES OF BUILDINGS AND APPURTENANCES
AS THE SUBJECT OF ENTRY INTO THE REGISTER OF MONUMENTS
– COMMENTS *DE LEGE LATA* AND *DE LEGE FERENDA*

Summary

In this article the author analyses the provisions of the Polish Law on the protection of monuments and care for monuments related to movable monuments in the context of the object of registration in the register of monuments according to the current law, taking into account provisions of the Civil Code on movable property. The author presents a discussion of the status of a movable object in civil law as a separate single item, fixtures in the building (component item), or appurtenances, in order to show the difference between a movable monument and a part of a immovable property. Currently, this distinction is particularly problematic in practice in the area of the registration of monuments of art decoration of sacred buildings (churches, temples). It is not in accordance with the Polish law The practice to enter decorations of walls and other facades of buildings into the register of movable monuments is not legitimate, instead they should be regarded as permanent facilities of immovable monuments (mainly the temples) covered with one entry – as fixtures or

appurtenances of historical immovable property. The author's remarks may serve as a basis for further legislative work on the proposal for the content of the law on the protection of monuments and the protection of monuments. The final part of the article concerns the protection of folklore (intangible cultural heritage) with the entry of movable monuments into the register of immovable monuments (buildings) as movables appurtenances belonging – due to the tradition and their function – to a particular place.

Key words: fixtures as decoration of temples; movable monument; fixtures of immovable cultural property; appurtenances; collective entry to the register of historical monuments